

Alte Drucke

**Epistola || Pauli ad || Titum.||(per Erasmus
Roterodamus.))**

Erasmus, Desiderius

Leipzig, 1521

VD16 ZV 27173

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

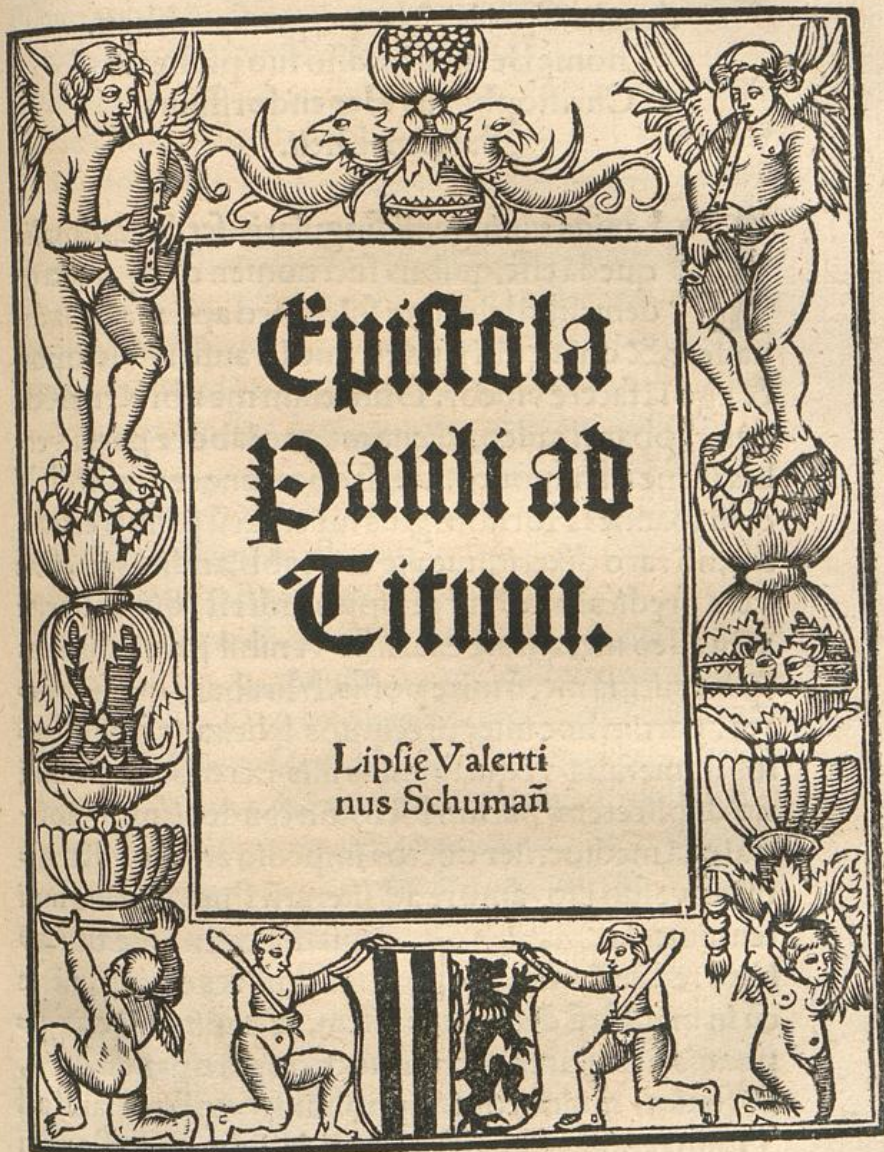
Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-149011

REVERENDO IN CHRISTO PATRI
ducalis Cenobii Neupergensis Abbati,
Thome Bellitenēti, dño suo piissimo.
Christophorus Hegendorffinus
Salutem Dicit.

Plinius vir ingenii singularis scribit animalia
quedā esse, quibus fuci nomen est, quę ip̄a quā-
dem nihil laborare solent, sed ap̄ū mellaria in-
uadere, & quātū sibi satis est, mellis auferre. Id quod
& ego iā facere videor. Dum enim me tibi Reuerēde
pater, pbare studeo, aliena magno labore parta vera-
bis in me trans moueo. Verū oportune res cadit. Nā
cum Ioannes Hornburgius iuuenis cū primis erudi-
tus, nō raro dixerit, siue ille mihi ab blanditus sit, siue
vera predicarit, nō cure Hippoclidī est, dixit certe, te
vsq; adeo mei amore exarsisse - vt nihil prius duceres
q̄ si amicitia me cū inire possis. Mirabar, qui hoc fie-
ret? partim hoc inter precipuos felicitatis meę calcu-
los numerabā - vt qui summis illis heroibus nō omni-
no displicerem, partim Heroum candori imputabā -
qui etiā mediocriter doctos impēdio amare solēt - ni-
mirū vt suo illo amore ad literarū studia acrius inui-
tent, interim ^{ἡμῶν καὶ υἱότητος} cogitabā qui nā me tibi p̄-
batū redderē - tandē oportunissime res cecidit, nēpe
cū in magistrū declaratus essem, ne penitus literis p̄-
phanis occuparer - sacris quoq; q̄ppia opandū duxi,
& statim - multis etiā id appobātib⁹ - ep̄lam Pauli ad
Titum typis excudendam dedi, belle me occasionem
amicitię ineundi nactū putans, & q̄uis ep̄la breuior

videri possit. q̄ vt tātō religiōis antistiti dedicari ne
dicam obtrudi debeat Tñ verborum ^{λακωνισμὸν} Pau
li nostri authoritas refartiet Ecquid em̄ paruū videri
potest: qđ maximus ille euāgelicę legis prece nobis
scriptū reliq̄t. hic em̄ ille est Pericles de quo Comicus
qdā scripsit qui. ^{κοστρατῆς ἔβροντα ξυνέκυκα τον χριστιανισμὸν}
^{καὶ πιθώσις επικαίρειν ἐν τοῖς χεῖλεσι.} Ad hec qđ cōmodi
us abbati dedicari possit: q̄ illud ex q̄ viuēdi rationē
cōparare queat. En hic ipsissima viuēdi ratio, Nō au
tem hec scribo qđ tu nō ea vel legeris. vñ iam pridem
ad illa vitam tuā composueris / sed vt domi haberes
in quo tuam ipsius imaginem expressam videres. O
utinā ea que ^{κράτιστος λέγειν ῥήτωρ} Paulus hic docet om
nes nostri seculi mystę obseruaret. Credo nō tot tu
multibus orbis Christianus inuolueret. Non ita euā
gelicę veritati ab ipsis etiā vt videri volunt / pto the
ologis reclamaret. Sed qđ faciant: ^{καταβαλεῖν μάλλον ἢ}
^{τῷ μαθεῖν καὶ διδάξει} proch, dolor, didicerunt, p̄pterea
euāgelii Christi vnica pacis oliua nō eorū mentes ca
pit, At qđ hec: tu Reuerēde in Christo pater / occasi
onem diuina: vt dicitur virgula: nobis oblatam bo
ni consule, Paulum meum immo tuum, sed vtriq; po
tius communem exporrecta fronte suscipe. Vale fe
lix Datum Lipsiæ ex collegio principis.

IN EPIST. AD TITVM, ARGV-
mentum per Erasmus Roterodamum :-

Titum discipulum suum ac filii loco habitum
Tob eximias dotes insulæ nobilissimæ Crete
præfecerat apostolus : & illinc abiens, archi-
episcopum consecrarat. Huic scribit ex vrbe Nicopo-
li, quæ est in Actiaco littore: rebus, vt apparet, adhuc
tranquillioribus : siquidem afflictionum aut persecu-
tionum nulla mentio. Monet autẽ, vt quod ipse apud
Cretenses coepat, consummet absoluatq; : & p singu-
las ciuitates, quas centum habuisse memoratur ea in-
sula, episcopos instituat, quos & presbyteros vocat,
idonei episcopi formam præscribẽs Et quoniam huc
quoq; penetrarant pseudapostoli, qui iudaismum su-
um omnibus ingerebant: animat eum, vt eos fortiter
reiiciat ac refutet. Deinde personarum & ætatum præ-
scribit officia, quemadmodum Timotheo præscri-
bit: illud addens, ne quisquam Christianæ religiõis
prætextu principibus aut magistratibus resisteret, suo
fungentibus officio, quamuis essent a Christi fide alia-
eni, quin magis eos leniter ferendos: siquando for-
te, volente deo, & illi resipiscant. Postremo iubet,
Titum ad se venire Nicopolim, sed non priusquam,
Paulus Artemiam aut Tychicũ illuc misisset, ne Cre-
tenses destituti viderentur episcopi solatio.

F I N I S.

EPISTOLA PAULI AD
TITVM.

PAulus seruus dei, apłus aut Iesu Chris-
ti iuxta fidē electorū dei, & agnitiōē
veritatis, quę est secundū pietatē in spe
vitę æternę: quā p̄misit is, qui mētiri
nescit deus ante tēpora æterna. Patefes-
cit aut tēporibus suis sermonē suū per
prædicationē, quę cōmissa est mihi secundū delegati-
onē seruatoris nostri de Tito germano filio iuxta cō-
munē fidem. Gratia miscd'ia, pax a deo patre, & dño
Iesu Christo seruatore nostro. Huius rei gratia reliq-
te in Creta: vt quę desunt, p̄gas corrigere, & cōstitu-
as oppidatim p̄sbyteros sicut ego tibi ordinarā. Si qs
est inculpatus vnus vxoris vir liberos habēs fideles:
nō obnoxios crimini luxus, aut q nō sint ittractabiles.
Oportet enim episcopū inculpātū esse, tanq̄ dei dis-
pensatorē: nō præfractū, nō iracundū, nō vinosū, nō
p̄cussorē, nō turpiter lucro deditū: sed hospitalē, bōa-
rum rerū studiosum, sobriū, iustū, piū, tēperantem
tenacem eius q secundū doctrinā est, fidelis sermōis:
vt potēs sit etiā exhortari per doctrinā sanā, & cōtra-
dicentes cōuincere. Sunt em̄ multi ittractabiles, & va-
niloqui, & mentiū seductores: maxie hi q sunt ex cir-
cūcissione, qbus oportet obturare os q totas domos
subuertūt, docentes quę nō oportet, turpis lucri grā
Dixit quidā ex istis, pprius ipsorū propheta: Creten-
ses sp̄ mendaces, malæ bestię, vētres pigri: testimoni-
um hoc est verū. Quā ob causam redarguito illos se-
ueriter, vt sani sint in fide: nō attēdētes Iudaicis fabu-

A iii

lis, & præceptis hominū, auerſantiū veritatē. Omnia
quidē pura puris. Porro pollutis & infidelibus nihil
est purū sed polluta est illorū & mēs et cōsciētia. Deū
pfitentē se scire, cæterū factis negāt: cū sint abomiabi-
les, & imorigeri, & ad oē opus bonū re, pbi. Ca. II

Tu vero loquere, quæ decēt sanā doctrinā, Senes
vt sobrii sint, graues, modesti, sani fide, charitate, patien-
tia. Anus itidē, vt in habitu sint, qui religionē dece-
at: nō calūniatrices, nō vino multo seruiētes: vt hone-
sta doceāt, quo possint modestas reddere adoleſcētus-
las: vt maritos suos diligāt, vt liberos amēt, vt sobriæ
sint, puræ, domus custodes, bonæ, subditæ suis viris,
ne sermo dei male audiat. Adoleſcētes cōsimiliter ad-
hortare, vt sobrii sint, sup omnia temetipsum præbēs
formā bonorū operū in doctrina, integritatē, graui-
tatem, sermonē sanū, irreprehensibilē: vt iis qui repu-
gnat rubore suffundat, nihil habēs quod de vobis di-
cat mali. Seruos hortare, vt suis dñis pareant, in omi-
bus illis placeant: nō respōsatores, nō suffurantes, sed
fidē omēm ostēdētes bonā, vt doctrinam seruatoris
nostri dei ornēt in omibus. Apparuit em̄ gratia dei,
salutifera oībus homibus, erudiens, nos, vt abnegata
impietate & mūdānis concupiscentiis, sobrie & iuste
& pie viuamus in præſenti seculo, expectātes beatā il-
lam spē: & apparitionē gloriæ magni dei, & seruato-
ris nostri Iesu Christi: qui dedit semetipsū, p nobis, vt
redimeret nos ab omī iniquitate, & purificaret sibi ipsi
pplm peculiārē ſectatorē bonorū operū. Hæc loqre
& hortare, & argue cū omni præcipiendī studio. Ne
mo te despiciat.

CAPVT. III.

Admoneto illos, vt principatibus ac potestatibus
subditi sint, vt magistratibus pareāt, vt ad om̃e opus
bonū sint parati ne de quoq; maledicāt ne sint pugna
ces, sed hūani, oēm exhibētes māsuetudinē erga oēs
hoīes. Nā eramus quōdam & nos stulti, inobediētes
errantes, seruiētes desyderiis ac voluptatibus variis,
in malitiā & inuidiā degētes, odiosi, inuicē odio p̃se
quētes. At postquā bonitas, & erga homīes amor ap
paruit seruatoris nostri dei, nō ex opibus quæ sunt in
iusticiā, quæ faciebamus nos, sed secundū suā miseri
cordiā saluos nos fecit p̃ lauacrū regeneratiōis, ac re
nouatiōis spūs sancti: quē effudit in nos opulēte, per
lesum Christū seruatorē nostrū: vt iustificati illi⁹ gra
tia, hæredes efficeremur iuxta spē vitæ æternæ. Indu
bitatus sermo. De his volo vt cōfirmes, quo solliciti
sint, vt bonis opibus p̃sint qui crediderūt deo. Hęc
em̃ sunt honesta & vtilia homībus. Stultas aut̃ quæ
stiones, & genealogias, & cōtentiones, ac pugnas le
gales omittē: sunt em̃ inutiles & supuacaneæ. Sectarū
autorē hoīem post vnā & alterā admonitiōē fuge:
sciēs, q̃ euersus sit, q̃ eiismōi est, & peccet p̃ se dānat⁹
Cum aut̃ misero Arteman ad te, aut Tychicū, da ope
ram, vt venias ad me Nicopolim: nā illic decreui hy
bernare. Zenā legisperitū & Apollo studiose deduci
to, ne qd illis desit. Discant autē & nr̃i, bonis opibus
præesse, ad necessarios vsus, vt nō sint infrugiferi. Sa
lutant te, qui mecū sunt oīes. Saluta eos, qui diligūt
nos in fide. Gratia cum omnibus vobis Amen.

¶ Lipsiæ ax adibus Valentini Schumann An
no domini Millesimo quingentes
simo primo.